

Grundläggande arbetsmiljoregler vid planering, projektering och samordning – för dig som är byggherre, projektör eller byggarbetsmiljösamordnare

Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om
grundläggande arbetsmiljoregler vid planering, projektering
och samordning – för dig som är byggherre, projektör eller
byggarbetsmiljösamordnare

(1.2)

Innehållsförteckning

Avdelning I: Allmänna bestämmelser.....	4
1 kap. Allmänna bestämmelser.....	4
Varför föreskrifterna finns	4
Då gäller föreskrifterna	5
Vem föreskrifterna riktar sig till	6
Definitioner	6
Avdelning II: Byggherrens ansvar och uppgifter i byggprojektet	13
2 kap. Byggherren ska organisera och leda arbetsmiljöarbetet	13
Förebygga arbetsmiljörisker i byggprojektet	14
Samordna arbetsmiljöarbetet i byggprojektet	16
Kontrollera och följa upp det förebyggande arbetsmiljöarbetet.....	22
Arbetsmiljöplan.....	23
Förhandsanmälan	24
Arbetsmiljödokumentation	25
3 kap. Bas-P – ansvar och uppgifter	25
Förebygga arbetsmiljörisker vid planeringen och projekteringen	25
Samordna arbetsmiljöarbetet vid planeringen och projekteringen.....	27
Följa upp projektörernas förebyggande arbetsmiljöarbete	29
Arbetsmiljöplan.....	30
Arbetsmiljödokumentation	31
4 kap. Bas-U – ansvar och uppgifter.....	31
Förebygga arbetsmiljörisker under byggskedet	31
Samordna arbetsmiljöarbetet under byggskedet.....	33
Följa upp entreprenörernas arbetsmiljöarbete	39
Arbetsmiljöplan.....	41
Arbetsmiljödokumentation	42
5 kap. Om byggherren ska anlita en ställföreträdare.....	42
När byggherren är privatperson.....	44
Avdelning III: Ansvar och uppgifter för de som planerar och projekterar	46
6 kap. Arkitekter, konstruktörer och andra som medverkar	46
Förebygga arbetsmiljörisker vid planeringen och projekteringen	46

Remiss – Förslag till regler i ny struktur

Följa upp det förebyggande arbetsmiljöarbetet	47
7 kap. Den som projekterar för att tillverka monteringsfärdiga byggnader eller anläggningar	48
Förebygga arbetsmiljörisker vid planeringen och projekteringen	48
Följa upp det förebyggande arbetsmiljöarbetet	49
Avdelning IV: Hur arbetsmiljörisker förebyggs.....	50
8 kap. Grundprinciper för att förebygga arbetsmiljörisker	50
9 kap. Att planera och projektera för arbetsmiljön i byggskedet.....	51
Tidsplanering.....	52
Utformning och placering av en byggnad eller annan anläggning.....	52
Byggarbetsplatsen och etableringsområdet.....	53
Välja byggprodukter.....	54
Välja och utforma konstruktioner	54
Välja och utforma stomkomplettering, installationer och inredning	55
Rivning, ombyggnad eller renovering	56
10 kap. Att planera och projektera för arbetsmiljön i bruksskedet.....	57
Arbetsmiljön i en färdig byggnad eller annan anläggning.....	57
Arbetsmiljödokumentation.....	59
Avdelning V: Arbetsmiljöplanen	60
11 kap. Arbetsmiljöplanen och överlämning av arbetsmiljöarbetet.....	60
När det ska finnas en arbetsmiljöplan	60
Syftet med arbetsmiljöplanen	61
Vad arbetsmiljöplanen ska innehålla.....	62
Generell arbetsmiljöplan	66
Överlämning av arbetsmiljöplanen och arbetsmiljöarbetet i övrigt....	67
Avdelning VI: Bestämmelser om sanktionsavgifter.....	68
12 kap. Bestämmelser om sanktionsavgifter	68
Bilagor.....	69
Bilaga 1 Förhandsanmälan, till 2 kap.....	70

AFS 202X:X

Kapitel 1

Arbetsmiljöverkets författningssamling

Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om grundläggande arbetsmiljöregler vid planering, projektering och samordning - för dig som är byggherre, projektör eller byggarbetsmiljösamordnare;

AFS 202X:X

Utkom från trycket
den xx xxxx 201X.

beslutade den XX XXXXX 202X.

Arbetsmiljöverket föreskriver¹ följande med stöd av 18 § arbetsmiljöförordningen (1977:1166) och beslutar följande allmänna råd.

Avdelning I: Allmänna bestämmelser

1 kap. Allmänna bestämmelser

Varför föreskrifterna finns

1 § Syftet med bestämmelserna är att förebygga ohälsa och olycksfall under bygg- och bruksskedet för en byggnad eller annan anläggning. De ansvariga ska skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö redan vid planeringen, projekteringen och byggarbetsmiljösamordningen av ett byggnads- eller anläggningsarbete, samt vid utformningen av arbetsplatser.

---

¹ Jfr: Rådets direktiv 92/57/EEG av den 24 juni 1992 om minimikrav för säkerhet och hälsa på tillfälliga eller rörliga byggarbetsplatser (åttonde särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG).

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

Då gäller föreskrifterna

2 § Föreskrifterna gäller vid planering, projektering och utförande av byggnadsarbeten och anläggningsarbeten, vilket är arbeten som behövs för att uppföra, underhålla, ändra och riva en byggnad eller annan anläggning.

Föreskrifterna gäller också projektering för utformningen av arbetsplatser, i anslutning till och i byggnader eller andra anläggningar. Föreskrifterna gäller både för befintliga arbetsplatser och vid nybyggnad och ändring.

Allmänna råd

Exempel på byggnads- och anläggningsarbete är

1. schaktning som grävning, bergsprängning för husgrunder eller anläggningar,
2. markarbete som grundförstärkning, bärlager och ytskikt, rörläggning i mark,
3. anläggningsarbete som arbete med vägar, spår, ledningar, kraftverk eller parker,
4. dränering,
5. byggnadsarbete som trä-, betong- eller murningsarbeten,
6. montering och nedmontering av prefabricerade element,
7. inredning eller installation av utrustning,
8. ändringar som ombyggnad eller tillbyggnad,
9. renovering,
10. reparationer,
11. nedmontering,
12. rivning,
13. löpande underhåll,
14. periodiskt underhåll som måleri- och rengöringsarbeten, och
15. sanering.

Bergsprängning i stenbrott eller under brytning i gruva räknas inte som byggnads- eller anläggningsarbete.

Driften av en byggnad eller annan anläggning räknas inte heller som byggnads- eller anläggningsarbete, förutom när sådana arbeten ingår som en del av ett byggprojekt.

Exempel på drift är städning, fönsterputsning, sotning, rengöring av ventilationssystem och byte av filter, gräsklippning, röjning av träd och grenar i ledningsgator, renhållning av vägar och gator.

Vem föreskrifterna riktar sig till

3 § De som ansvarar för att dessa föreskrifter följs är:

1. byggherren,
2. Bas-P,
3. Bas-U,
4. byggherrens ställföreträdare,
5. projektörer, och
6. den som projekterar för att tillverka monteringsfärdiga byggnader eller anläggningar.

Definitioner

4 § I de här föreskrifterna har följande begrepp dessa betydelser.

Arbetsberedning	Detaljerad planering av hur ett enskilt arbetsmoment ska genomföras. Arbetsberedningen ska leda till att arbetsmiljörisker undanröjs.
Arbetsplats	En plats för arbete, inklusive förbindelseleder och personalutrymmen, till vilken en arbetstagare har tillträde under

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

	sitt arbete. Arbetsplatser kan finnas både inomhus och utomhus och vara både stadigvarande och tillfälliga.
Bas-P	Byggarbetsmiljösamordnare som utsetts för planering och projektering av ett byggnads- eller anläggningsarbete, enligt 3 kap. 6 § 2 p arbetsmiljölagen, att utföra uppgifterna i enlighet med 3 kap. 7 a § arbetsmiljölagen.
Bas-P:s handläggare	Den personal som Bas-P förfogar över och använder i samordningsarbetet, anställd eller inhyrd, och som utför uppgifterna som Bas-P ansvarar för.
Bas-U	Byggarbetsmiljösamordnare som utsetts för utförande av ett byggnads- eller anläggningsarbete, enligt 3 kap. 6 § 3 p arbetsmiljölagen, att utföra uppgifterna i enlighet med 3 kap. 7 b § arbetsmiljölagen.
Bas-U:s handläggare	Den personal som Bas-U förfogar över och använder i samordningsarbetet, anställd eller inhyrd, och som utför uppgifterna som Bas-U ansvarar för.

AFS 202X:X

Kapitel 1

Bruksskedet	Den tidsperiod som en färdigställd byggnad eller annan anläggning används.
Byggarbetsplats	En plats eller ett område där det utförs byggnadsarbete eller anläggningsarbete, oavsett storlek, komplexitet och risknivå.
Byggherre	<p>Den som låter utföra ett byggnads- eller anläggningsarbete enligt 3 kap. 6 § arbetsmiljölagen, det vill säga varje fysisk eller juridisk person för vars räkning ett byggprojekt utförs.</p> <p>Även privatpersoner kan bli byggherrar när de låter utföra ett byggprojekt. Den privatperson som bygger själv för egen räkning, utan att gå in i ett arbetstagar-arbetsgivar-förhållande eller anlita entreprenör, omfattas inte av arbetsmiljölagstiftningen.</p>
Byggherrens ställföreträdare	Den som har fått uppdraget att, för byggherrens räkning, självständigt ansvara för planering och projektering eller arbetets utförande, enligt 3 kap. 7 c § arbetsmiljölagen.
Byggprojekt	Planering, projektering och utförande av byggnadsarbete eller anläggningsarbete, oavsett

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

	storlek, komplexitet och risknivå. Byggnads- och anläggningsarbeten som tillsammans bidrar till det slutgiltiga resultatet, räknas som ett byggprojekt.
Byggskedet	Den tidsperiod i byggprojektet då byggnadsarbetet eller anläggningsarbetet utförs. Detsamma som utförandeskedet.
De som driver verksamhet på byggarbetsplatsen	De som driver byggnads- eller anläggningsverksamhet, vilket omfattar: <ol style="list-style-type: none"> 1. den som är arbetsgivare, 2. den som anlitar inhyrd arbetskraft, 3. den som ensam eller gemensamt med familjemedlem, men utan någon anställd, yrkesmässigt driver verksamhet, och 4. den som gemensamt med annan, men utan någon anställd, yrkesmässigt driver verksamhet.
Den som projekterar för att tillverka monteringsfärdiga byggnader eller anläggningar	Den som har fått helhetsuppdraget att projektera för att tillverka en monteringsfärdig byggnad eller anläggning, se 3 kap. 7 h §

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

AFS 202X:X

Kapitel 1

	arbetsmiljölagen. Den som har fått uppdraget kan själv projektera och tillverka byggnaden eller anläggningen, eller låta andra göra det, eller delar av det. Se även definition av monteringsfärdig byggnad eller anläggning.
Det första praktiska byggnads- eller anläggningsarbetet	Det första praktiska arbetsmomentet som utförs på byggarbetsplatsen, exempelvis avtäckning inför sprängning, anläggning av ledningar i mark, grundläggning eller sanering inför rivning.
Entreprenörer	Se definition av "de som driver verksamhet på byggarbetsplatsen".
Förbindelseled	Väg, utrymme eller annat som förbinder två platser, inomhus eller utomhus, till exempel passage, transportväg eller tillträdesled. Den kan vara avsedd för personer eller fordon.
Monteringsfärdig byggnad eller anläggning	Byggnad, anläggning eller större element som har tillverkats på en annan plats än där delarna monteras ihop till en fungerande helhet. Exempel på monteringsfärdiga byggnader eller anläggningar är prefabricerade trä-, betong- och stålstommar, kompletta badrum

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

	<p>och nyckelfärdiga hus, som tillverkas på fabrik och sedan monteras ihop på byggarbetsplatsen.</p>
Persondagar	<p>Alla som på byggarbetsplatsen bidrar till att byggnads- eller anläggningsarbetet blir utfört ska räknas med i antalet persondagar. Antalet persondagar är summan av alla de dagar som de olika personerna vid något tillfälle arbetar på byggarbetsplatsen.</p>
Planering och projektering	<p>Planering avser den tidiga, övergripande planeringen som startar så snart det finns beslut om att ett byggprojekt ska genomföras. Den utförs innan projekteringen påbörjas och fortsätter sedan parallellt med den, men omfattar inte den mer detaljerade produktionsplaneringen.</p> <p>Projektering avser den del av byggprocessen som innebär att med ritningar, beräkningar, beskrivningar eller på liknande sätt, bestämma hur en byggnad eller anläggning ska vara beskaffad och se ut i färdigt skick. Projektering omfattar även den projektering som utförs under byggskedet.</p>

AFS 202X:X

Kapitel 1

Produktionsplanering	Den mer detaljerade planeringen av arbetenas utförande som görs inför byggstart och löpande under produktionen. Genom produktionsplaneringen bestämmer man hur och när ett enskilt arbete ska utföras.
Projektörer	Arkitekter, konstruktörer och andra som medverkar i planeringen eller projekteringen av ett byggnads- eller anläggningsarbete i enlighet med 3 kap. 7 § arbetsmiljölagen. Det omfattar alla som på något sätt medverkar i, eller fattar beslut om, utformning eller funktion, till exempel inköpare, konsulter inom el, VVS och kommunikation, specialister inom mekaniska tjänster, inredning och tillfälliga stödkonstruktioner. Även byggherrar och entreprenörer räknas som projektörer när de projekterar.
Samverkanskonstruktioner	Konstruktioner där olika delar har projekterats av olika aktörer och monteras ihop till en samverkande helhet på byggarbetsplatsen, exempelvis broar eller stommar av stål och betong.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

Tillfälliga konstruktioner	Tillfälliga bärande eller stöttande system som exempelvis: <ol style="list-style-type: none"> 1. stämptorn, volymställningar, balksystem, 2. tillfälliga formsystem för betonggjutning, till exempel form för vägg, pelare, valv och bro, 3. tillfälliga stödsystem för jordschakter och vattentryck, till exempel spont och kassuner, 4. arbetsplattformar och pålbryggor för exempelvis kranar, och 5. andra tillfälliga bärande system, som markytor för uppställning av kranar, liftar eller körplåtar för trafik över schakter.
----------------------------	---

Avdelning II: Byggherrens ansvar och uppgifter i byggprojektet

2 kap. Byggherren ska organisera och leda arbetsmiljöarbetet

1 § Byggherren ska organisera och leda arbetsmiljöarbetet i byggprojektet från det att man börjar planera och projektera, fram till färdigställandet. Byggherren ska klargöra hur

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

AFS 202X:X

Kapitel 2

arbetsmiljöarbetet ska ledas, så att det är tydligt för aktörerna i projektet.

Byggherren ska se till att det finns tillräckliga resurser för att förebygga arbetsmiljörisker under byggskedet, både i den egna organisationen och hos övriga aktörer i projektet.

Allmänna råd

Byggherren bör ställa arbetsmiljökrav i anbudsskedet, för att säkerställa att aktörerna i projektet har, och har tänkt avsätta, tillräckliga resurser för ett tillfredsställande arbetsmiljöarbete. Byggherren kan på så sätt i hög grad bidra till vilken arbetsmiljökultur som projektet ska präglas av.

Exempel på resurser är tid, pengar, personal och kunskap för att kunna bedriva arbetsmiljöarbete.

Förebygga arbetsmiljörisker i byggprojektet

2 § Byggherren ska ha metoder för att arbeta enligt grundprinciperna i 8 kap. 2 §, för att förebygga arbetsmiljörisker i bygg- och bruksskedet.

Byggherren ska även se till att bestämmelserna i följande kapitel uppfylls:

1. 3 kap. om Bas-P:s ansvar och uppgifter,
2. 4 kap. om Bas-U:s ansvar och uppgifter,
3. 9 kap. om att planera och projektera för arbetsmiljön i byggskedet.
4. 10 kap. om att planera och projektera för arbetsmiljön i bruksskedet.
5. 11 kap. om arbetsmiljöplanen.

Bestämmelser för byggherren, när ställföreträdare anlitas, finns i 5 kap. 1-4 §§.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

Omfattningen av byggherrens arbetsmiljöarbete ska motsvara byggprojektets storlek, komplexitet och risknivå.

Mål för arbetsmiljöarbetet i byggprojektet

3 § Byggherren ska sätta upp tydliga och uppföljningsbara mål för arbetsmiljöarbetet redan vid planeringen och projekteringen, i syfte att förebygga arbetsmiljörisker under byggskedet.

Målen ska dokumenteras i arbetsmiljöplanen, om en sådan krävs enligt 11 kap. 2 §.

Rutiner för arbetsmiljöarbetet i byggprojektet

4 § Byggherren ska se till att det finns rutiner för hur arbetsmiljöarbetet i byggprojektet ska ledas av byggherren själv, Bas-P och Bas-U, för att förebygga arbetsmiljörisker i byggskedet. Rutinerna ska omfatta hur arbetsmiljöriskerna ska hanteras under planeringen, projekteringen och byggskedet.

Allmänna råd

Arbetsmiljöfrågorna kan med fördel integreras tillsammans med andra projektfrågor, istället för att behandlas enskilt. Rutinerna bör särskilt uppmärksamma arbetsmiljöaspekter vid arkitektoniska, tekniska och organisatoriska val.

Byggherrens rutiner kan, utifrån tidigare erfarenheter, anpassas och användas i nya projekt.

Tidsplanering

5 § Byggherren ska tidsplanera projektet så att det inte uppstår arbetsmiljörisker på grund av tidsbrist. Det gäller såväl vid planering och projektering som vid byggskedet.

Därför ska byggherren se till:

1. att det upprättas en realistisk tidplan för projektet,

AFS 202X:X

Kapitel 2

2. att planering och projektering utförs i god tid innan utförandet av arbetet,
3. att göra det möjligt att samordna arbetena, så att de kan ske utan tidsbrist, och
4. att arbetsmoment som kan medföra risker då de utförs samtidigt skiljs åt, antingen i tid eller rum.

Kravet på god framförhållning i planeringen och projekteringen gäller även när man fortsätter att planera och projektera efter att byggskedet har påbörjats.

Allmänna råd

Det är viktigt att man tar hänsyn till riskerna med nattarbete och till arbetstidsregler vid planeringen, samt tar hänsyn till arbete med fastställt ackord, så att de skadliga effekter som ett sådant arbete kan ha på hälsan minskas. Byggherren kan anlita utomstående kompetens, om kunskaperna om tidsplanering inte räcker till.

6 § Byggherren ska löpande följa upp att projektets tidplan möjliggör en säker och hälsosam arbetsmiljö. Vid behov ska den justeras och åtgärder vidtas.

Allmänna råd

Byggherren bör särskilt uppmärksamma förseningar som exempelvis beror på oförutsedda händelser, eller risker som inte har hanterats tidigare i projektet. Det kan även handla om sena beslut, bygghandlingar, långa leveranstider eller personalbrist.

Samordna arbetsmiljöarbetet i byggprojektet

7 § Byggherren ska se till att arbetsmiljöarbetet och arbetsmiljösamordningen inleds så snart byggherren börjar planera ett byggprojekt.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

8 § Byggherren ska förebygga att arbetsorganisationen i byggprojektet påverkar samarbetet och de sociala relationerna mellan aktörerna på ett negativt sätt under projekteringen och byggskedet.

Allmänna råd

Exempel på vad byggherren kan ta hänsyn till vid organiseringen av arbetet, för att underlätta samarbeten och påverka sociala relationer är:

- samarbetsformer i byggprojektet,
- kriterier vid val av aktörer i anbudsskedet,
- antal led av entreprenörer,
- kommunikation mellan olika aktörer,
- aktörernas säkerhetskultur, och
- byggherrens delaktighet och styrning.

Välja lämpliga byggarbetsmiljösamordnare, Bas-P och Bas-U

9 § Den Bas-P respektive Bas-U, som byggherren ska utse enligt 3 kap. 6 § arbetsmiljölagen, ska vara:

1. en juridisk person som förfogar över lämpliga personer för uppdraget, eller
2. en fysisk person som själv är lämplig, eller förfogar över lämpliga personer, för uppdraget.

En lämplig person för uppdraget är den som har den utbildning, kompetens och erfarenhet som behövs för arbetsmiljöarbetet, med hänsyn till byggprojektets storlek, komplexitet och risknivå.

Allmänna råd

När byggherren väljer Bas-P och Bas-U, bör möjliga byggarbetsmiljösamordnare få beskriva sina kvalifikationer och rutiner för att förebygga arbetsmiljörisker. Byggherren bör därför specificera arbetsmiljökrav i urvalsprocessen. På så sätt kan byggherren tidigt göra val som leder till en god arbetsmiljö och ger mest värde för pengarna.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

AFS 202X:X

Kapitel 2

Exempel på innehåll i den utbildning som Bas-P:s och Bas-U:s handläggare behöver är:

- grundläggande utbildning om arbetsmiljöarbete, om fysisk samt social och organisatorisk arbetsmiljö,
- utbildning om bestämmelserna om byggarbetsmiljösamordnare, och
- utbildning om föreskrifter som reglerar risker som förekommer i byggprojektet.

Med kompetens avses här förmåga att leda människor, styra projekt och samordna arbetsmiljöarbete genom att kunna tillämpa kunskaper om arbetsmiljö i planeringen och projekteringen respektive byggskedet.

Exempel på erfarenhet är:

- arbete med samordning, ledning eller styrning av byggprojekt
- arbete med projektering, och
- arbete i byggskedet.

10 § Byggherren ska kunna styrka kvalifikationerna enligt 9 § hos:

1. Bas-P och Bas-U, och
2. de som används som handläggare för samordningsarbetet.

Det gäller även om byggherren har utsett sig själv till Bas-P eller Bas-U.

Allmänna råd

Kvalifikationerna kan styrkas genom intyg över genomgången utbildning, och genom intyg från tidigare

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

eller nuvarande arbetsgivare när det gäller kompetens och erfarenhet.

11 § Byggherren ska välja Bas-P och Bas-U som kommer att avsätta tillräckligt med tid och personal för arbetsmiljöuppgifterna, så att projektet kan genomföras på ett säkert sätt utifrån angiven tidplan.

12 § Byggherren ska utse Bas-P så snart planeringen och projekteringen av ett projekt påbörjas.

Allmänna råd

För att Bas-P och Bas-U ska kunna samarbeta redan under planeringen och projekteringen, är det bra att utse även Bas-U så tidigt som möjligt.

13 § I varje projekt får det bara finnas en Bas-P och en Bas-U vid en given tidpunkt, men en byggarbetsmiljösamordnare kan avlösas av en annan.

Samma juridiska eller fysiska person kan utses till både Bas-P och Bas-U.

Vid varje tidpunkt ska det stå klart vem som är utsedd till Bas-P respektive Bas-U. Om en juridisk person har utsetts till Bas-P eller Bas-U, ska det framgå vem som är handläggare för samordningsarbetet.

Välja lämpliga projektörer och entreprenörer

14 § Byggherren ska se till att:

1. de projektörer som väljs har
  - a. kompetens och erfarenhet som motsvarar projektets storlek, komplexitet och risknivå, och
  - b. kompetens för att förebygga de arbetsmiljörisker som kan antas förekomma vid arbete i, och i

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

AFS 202X:X

Kapitel 2

anslutning till, den färdiga byggnaden eller anläggningen,

2. de entreprenörer som väljs har kompetens och erfarenhet som motsvarar projektets storlek, komplexitet och risknivå, och
3. de projektörer och entreprenörer som väljs kommer att avsätta tillräckligt med tid och personal för arbetsmiljöuppgifterna, så att projektet kan genomföras på ett säkert sätt utifrån angiven tidplan.

Med kompetens avses här både kunskap om arbetsmiljöregler och färdigheter att tillämpa dessa vid projekteringen respektive byggskedet.

Allmänna råd

Byggherren bör specificera arbetsmiljökrav i urvalsprocessen. På så sätt kan byggherren tidigt göra val som leder till en god arbetsmiljö och ger mest värde för pengarna. Det kan vara lämpligt att använda arbetsmiljöplanen, då det finns möjlighet att klargöra de arbetsmiljökrav som byggherren ställer på aktörerna i denna.

Förutom kunskap om dessa föreskrifter kan kunskap om andra föreskrifter från Arbetsmiljöverket behövas, beroende på det som ska utföras i byggskedet och i den framtida verksamheten.

Exempel på erfarenhet är arbete med projektering och arbete i byggskedet.

Tydliggöra ansvarsområden i byggprojektets arbetsmiljöarbete

15 § Byggherren ska tydliggöra ansvarsområden i byggprojektets arbetsmiljöarbete. Det ska vara klart för samtliga som deltar i, eller berörs av, byggprojektet vem som ansvarar för olika

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

arbetsmiljöuppgifter och vem de kan vända sig till i arbetsmiljöfrågor.

Allmänna råd

Byggherren bör lägga särskild vikt vid avgränsningar, information och andra sätt att tydliggöra arbetsmiljöansvar vid exempelvis delade entreprenader eller ombyggnationer där många olika verksamheter påverkas av projektet, som gallerior.

Ett annat exempel är projektering och utförande av tillfälliga konstruktioner och samverkanskonstruktioner, där arbetsmiljörisker ofta förbises på grund av otydlighet i gränssnitten mellan de många aktörerna.

16 § Om flera verksamheter inom byggherrens egen organisation är delaktiga i, eller påverkas av, byggprojektet, ska det vara tydligt vilken verksamhet som ansvarar för vilka arbetsmiljöuppgifter. De som får arbetsmiljöuppgifter i byggprojektet ska ha tillräckliga kunskaper för de uppgifter som de har fått.

Allmänna råd

Exempel där det är viktigt att alla berörda delar av organisationen tidigt blir väl informerade om ansvarsområden i byggprojektet, är vid ombyggnation av en skola eller ett sjukhus.

17 § Om flera skilda byggprojekt pågår samtidigt, på samma geografiska område, är byggherren skyldig att tydliggöra gränsdragningar mellan byggarbetsplatserna och besluta hur projektens arbetsmiljöarbete ska samordnas. När byggprojekten drivs av olika byggherrar, är de alla ansvariga att tillsammans göra detta.

AFS 202X:X

Kapitel 2

18 § Byggherren ska i tidiga skeden ge rätt förutsättningar för projektering och montering av tillfälliga konstruktioner och samverkanskonstruktioner, genom att se till:

1. att projektörer och entreprenörer har kompetens gällande konstruktionen i fråga, och
2. att det finns en kompetent person, som är ansvarig för att konstruktionen som helhet är säker i byggskedet.

19 § Om byggherren och Bas-P kommer överens om att Bas-P, utöver samordningsuppdraget, också ska ha uppgifter som byggherren ansvarar för i 9 kap. om att planera och projektera för arbetsmiljön i byggskedet, ska byggherren tydliggöra det för berörda.

Allmänna råd

Exempel på vilka som kan vara berörda är projektörer, personer i byggherrens egen organisation och Bas-U.

Byggherren bör göra tydligt hur Bas-P återkopplar till byggherren hur det utökade uppdraget fortlöper.

Kontrollera och följ upp det förebyggande arbetsmiljöarbetet

20 § Byggherren ska fortlöpande följa upp arbetsmiljöarbetet genom att minst

1. se till att Bas-P och Bas-U har de förutsättningar som behövs för att kunna utföra sina arbetsmiljöuppgifter,
2. kontrollera att Bas-P och Bas-U utför sina arbetsmiljöuppgifter,
3. följa upp projektörers och entreprenörers arbetsmiljöarbete i byggprojektet, och
4. följa upp arbetsmiljömålen.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

Om det visar sig att en arbetsmiljöuppgift inte har utförts på ett tillfredsställande sätt, ska byggherren vidta åtgärder.

Allmänna råd

Arbetsmiljöarbetet och målen kan med fördel följas upp i samband med fortlöpande, enskilda eller gemensamma, möten. Om en åtgärd inte kan vidtas direkt, bör byggherren se till att följa upp åtgärden vid nästa möte.

21 § Om byggherren får veta att en projektör eller en entreprenör inte rättar sig efter byggarbetsmiljösamordnaren, i frågor som har betydelse för arbetsmiljön i bygg- eller bruksskedet, ska byggherren vidta åtgärder.

22 § Om arbetsmiljöriskerna innebär en allvarlig risk för ohälsa eller olycksfall, ska byggherren se till att arbetet avbryts eller förändras i den omfattning som krävs, till dess att åtgärder har vidtagits.

Arbetsmiljöplan

Byggherren ansvarar för arbetsmiljöplanen

23 § Byggherren ska se till att det arbetas fram en skriftlig arbetsmiljöplan, om en sådan krävs enligt 11 kap. 2 §. Den ska finnas direkt tillgänglig på byggarbetsplatsen när det första praktiska byggnads- eller anläggningsarbetet startar.

Byggherren ska se till att arbetsmiljöplanen uppfyller bestämmelserna i 11 kap. 2-15 §§ och att den uppdateras med hänsyn till hur arbetet fortskrider och till de eventuella förändringar som har skett i byggprojektet.

Sanktionsavgift

24 § En byggherre som inte har sett till att en skriftlig arbetsmiljöplan har upprättats, och finns direkt tillgänglig på byggarbetsplatsen när det första praktiska byggnads- eller

AFS 202X:X

Kapitel 2

anläggningsarbetet startar, ska enligt 12 kap. 1 § betala en sanktionsavgift om:

- 50 000 kronor, om projektets storlek kräver förhandsanmälan enligt 27 §, eller
- 10 000 kronor, om projektets storlek inte kräver förhandsanmälan enligt 27 §.

Ingen sanktionsavgift ska betalas, om hela byggnads- eller anläggningsarbetet pågår under maximalt två dagar i följd, oavsett hur många timmar som arbetas respektive dag.

Överlämning av arbetsmiljöplanen och arbetsmiljöarbetet i övrigt

25 § Byggherren ska se till att arbetsmiljöplanen och uppgifter om arbetsmiljöarbetet i övrigt, lämnas över från Bas-P till Bas-U, enligt 11 kap. 16 §. Det ska göras innan det första praktiska byggnads- eller anläggningsarbetet påbörjas.

Byggherren ska också se till att en överlämning av arbetsmiljöplanen och arbetsmiljöarbetet i övrigt genomförs, om Bas-P eller Bas-U byts ut under projektet.

26 § Om projekteringen fortsätter efter överlämning från Bas-P till Bas-U, ska byggherren se till att det är klargjort hur, och när, ytterligare projekteringsunderlag och arbetsmiljöinformation överlämnas till Bas-U.

Förhandsanmälan

27 § Innan det första praktiska byggnads- eller anläggningsarbetet startar, ska byggherren lämna en förhandsanmälan till Arbetsmiljöverket för byggarbetsplatser:

1. där arbetet beräknas pågå under längre tid än 30 arbetsdagar och där mer än 20 personer vid något tillfälle sysselsätts samtidigt, eller
2. där det totala antalet persondagar beräknas bli fler än 500.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

Förhandsanmälan ska innehålla uppgifterna i bilaga 1. Det är bara de uppgifter som är kända som behöver anges i förhandsanmälan.

Om byggherren inte lämnar någon förhandsanmälan till Arbetsmiljöverket enligt ovan, ska byggherren betala en sanktionsavgift om 5 000 kronor, enligt 12 kap. 1 §.

28 § Byggherren ansvarar för att en kopia av förhandsanmälan finns tillgänglig väl synligt på byggarbetsplatsen och uppdateras regelbundet om det behövs.

Arbetsmiljödokumentation

29 § Byggherren ska se till att en arbetsmiljödokumentation med det innehåll som anges i 10 kap. 6 och 7 §§ upprättas för byggnaden eller anläggningen.

Byggherren ska genomföra eller låta genomföra alla anpassningar i dokumentationen som kan komma att behövas med hänsyn till hur arbetet fortskrider och till de eventuella förändringar som ägt rum under byggskedet.

30 § Byggherren ska förvara arbetsmiljödokumentationen så länge som en byggnad eller annan anläggning består. Om byggnaden eller anläggningen överläts ska dokumentationen överlämnas till den nya innehavaren.

3 kap. Bas-P – ansvar och uppgifter

Förebygga arbetsmiljörisker vid planeringen och projekteringen

1 § Bas-P ska ha metoder för att arbeta enligt grundprinciperna i 8 kap. 2 §, för att förebygga arbetsmiljörisker i bygg- och bruksskedet.

AFS 202X:X

Kapitel 3

Bas-P ska även se till att bestämmelserna i följande kapitel uppfylls:

1. 10 kap. om att planera och projektera för arbetsmiljön i brukskedet, och
2. 11 kap. om arbetsmiljöplanen.

För att kunna utföra sina uppgifter ska Bas-P ha kunskap om 9 kap. om att planera och projektera för arbetsmiljön i byggskedet.

Ytterligare bestämmelser om arbetsmiljön i byggskedet finns i bland annat Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 202q:q) om specifika risker vid vissa typer av arbeten, kapitlet om byggnadsarbete och anläggningsarbete.

Omfattningen av Bas-P:s arbetsmiljöarbete ska motsvara byggprojektets storlek, komplexitet och risknivå.

2 § Bas-P får, av de personer som Bas-P förfogar över, bara använda handläggare för samordningsarbetet som har kvalifikationer enligt 2 kap. 9 § andra stycket.

Rutiner för arbetsmiljöarbetet under planeringen och projekteringen

3 § Bas-P ska ha rutiner för att bedriva samordning och arbetsmiljöarbete i byggprojektet. Rutinerna ska minst omfatta:

1. hur och när arbetsmiljön i byggskedet diskuteras under planeringen och projekteringen, och
2. hur Bas-P kontrollerar och följer upp att projektörerna arbetar med att förebygga arbetsmiljörisker i byggskedet.

Allmänna råd

Exempel på rutiner för Bas-P:s arbete, är:

- på vilka projekteringsmöten som arbetsmiljöfrågor tas upp,

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

- när och hur säkerhetsgranskningar, och
- hur Bas-P följer upp att projektörerna har rutiner för att förebygga arbetsmiljörisker enligt 7 §.

Bas-P:s rutiner kan, utifrån tidigare erfarenheter, anpassas och användas i nya projekt.

Tidsplanering

4 § Bas-P ska delta i att planera projekteringen.

Bas-P ska tidsplanera och samordna utförandet av olika delar av projektet under planeringen och projekteringen. Det gäller även om projekteringen fortsätter under byggskedet.

Konstruktioner, installationer och liknande arbetsmoment får inte sammanfalla i tid och rum i byggskedet, på ett sådant sätt att risk för ohälsa eller olycksfall uppkommer.

Om ett arbete ska genomföras på kort tid, ska Bas-P lägga särskild vikt vid samordningen av arbetsmomenten.

Samordna arbetsmiljöarbetet vid planeringen och projekteringen

5 § Bas-P ska delta i att leda planeringen och projekteringen, på det sätt som behövs för att arbetsmiljörisker under bygg- och bruksskedet ska förebyggas.

Bas-P ska:

1. samordna projekteringen med avseende på arbetsmiljöfrågor,
2. verka för att varje projektör tar hänsyn till övrig projektering, i den mån det har betydelse för den egna projekteringen,

AFS 202X:X

Kapitel 3

3. se till att inga arbetsmiljöfrågor förbises, på grund av tveksamhet om vilken projektör som ska hantera dem, och
4. uppmärksamma projektörerna på deras skyldigheter att följa:
  - a. 6 kap. om arkitekter, konstruktörer och andra som medverkar i planeringen och projekteringen,
  - b. 8 kap. om hur arbetsmiljörisker förebyggs,
  - c. 9 kap. om att planera och projektera för arbetsmiljön i byggskedet, och
  - d. 10 kap. om att planera och projektera för arbetsmiljön i bruksskedet och Arbetsmiljöverkets föreskrifter om utformning av arbetsplatser.

6 § Bas-P ska informera projektörerna om, och tydliggöra:

1. målen för arbetsmiljöarbetet som byggherren har satt upp,
2. hur samordningen av arbetsmiljöarbetet ska organiseras och genomföras, och
3. vilka som medverkar i projektet utöver dem själva.

7 § Vid projektering av tillfälliga konstruktioner och samverkanskonstruktioner, ska Bas-P se till att en kompetent person har ansvar för:

1. att konstruktionen som helhet är säker under monteringen, användningen och om den monteras ned,
2. att säkerställa att ansvarsfördelningen mellan de olika aktörerna blir tydliga, och
3. att de aktörer som är involverade under projekteringen, samarbetar.

Personen ska ha god kännedom om konstruktionen, i såväl delar som helhet, och om dess olika skeden.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

Allmänna råd

Bas-P bör utse den kompetenta personen så tidigt som möjligt, eftersom särskild samordning behövs vid projektering av tillfälliga konstruktioner och samverkanskonstruktioner för att undvika risker för att element kollapsar eller välter.

Den kompetenta personen bör se till att få information om uppförandet, användningen och nedmonteringen.

Följa upp projektörernas förebyggande arbetsmiljöarbete

8 § Bas-P ska kontrollera att projektörerna har rutiner för att förebygga arbetsmiljörisker i byggskedet, och följa upp att rutinerna tillämpas i praktiken.

9 § Bas-P ska sammanställa de skriftliga underlag om kvarstående arbetsmiljörisker i byggskedet som projektörerna ska redovisa enligt 6 kap. 6 §.

Allmänna råd

Bas-P bör se till att projektörerna samordnar och sammanställer de underlag som eventuella underkonsulter tar fram, för att kunna redovisa dessa i sin helhet för Bas-P.

Återkoppling till byggherren

10 § Bas-P ska informera byggherren om projektörerna inte rättar sig efter Bas-P i frågor som har betydelse för arbetsmiljön i bygg- eller bruksskedet.

11 § Bas-P ska meddela byggherren om valda lösningar kan medföra allvarliga arbetsmiljörisker i bygg- eller bruksskedet, som varken kan projekteras bort eller åtgärdas, med givna förutsättningar.

AFS 202X:X

Kapitel 3

Arbetsmiljöplan

Bas-P ska upprätta arbetsmiljöplanen

12 § Bas-P ska arbeta fram en skriftlig arbetsmiljöplan, om en sådan krävs enligt 11 kap. 2 §.

13 § Bas-P ska påbörja arbetet med arbetsmiljöplanen så snart planeringen och projekteringen startar. Bas-P ska kunna visa upp arbetsmiljöplanen vid en inspektion av Arbetsmiljöverket.

14 § Bas-P:s arbete med arbetsmiljöplanen ska vara färdigt när det första praktiska byggnads- eller anläggningsarbetet startar. Arbetsmiljöplanen ska då innehålla det som anges i 11 kap. 8-13 §§.

Sanktionsavgift

15 § En Bas-P som inte direkt kan visa upp en skriftlig arbetsmiljöplan under den tid som Bas-P ansvarar för den, ska enligt 12 kap. 1 § betala en sanktionsavgift om:

- 50 000 kronor, om projektets storlek kräver förhandsanmälan enligt 2 kap. 27 §, eller
- 10 000 kronor, om projektets storlek inte kräver förhandsanmälan enligt 2 kap. 27 §.

Ingen sanktionsavgift ska betalas, om hela byggnads- eller anläggningsarbetet pågår under maximalt två dagar i följd, oavsett hur många timmar som arbetas respektive dag.

Överlämning av arbetsmiljöplanen och arbetsmiljöarbetet i övrigt

16 § Innan det första praktiska byggnads- eller anläggningsarbetet startar, ska Bas-P lämna över arbetsmiljöplanen och uppgifter om arbetsmiljöarbetet i övrigt till Bas-U, enligt 11 kap. 16 §.

En överlämning av arbetsmiljöplanen och arbetsmiljöarbetet i övrigt ska också göras vid byte av Bas-P.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

17 § Om projekteringen fortsätter efter att arbetsmiljöplanen har överlämnats till Bas-U, ska Bas-P fortsätta att samordna projekteringen med avseende på arbetsmiljöfrågor på samma sätt som tidigare.

Bas-P ska sammanställa och överlämna information om ny eller ändrad projektering till Bas-U, för att Bas-U ska kunna uppdatera arbetsmiljöplanen.

Arbetsmiljödokumentation

18 § Bas-P ska utarbeta den arbetsmiljödokumentation som anges i 10 kap. 6-7 §§. Arbetsmiljödokumentationen ska vara färdigställd när byggnads- eller anläggningsarbetena avslutats.

4 kap. Bas-U – ansvar och uppgifter

Förebygga arbetsmiljörisker under byggskedet

1 § Bas-U ska ha metoder för att arbeta enligt grundprinciperna i 8 kap. 2 §, för att förebygga arbetsmiljörisker i bygg- och bruksskedet.

Bas-U ska även uppfylla kraven i 11 kap. om arbetsmiljöplanen.

Ytterligare bestämmelser om arbetsmiljön i byggskedet finns i bland annat Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 202q:q) om specifika risker vid vissa typer av arbeten, kapitlet om byggnadsarbete och anläggningsarbete.

Omfattningen av Bas-U:s arbetsmiljöarbete ska motsvara byggprojektets storlek, komplexitet och risknivå.

2 § Bas-U får, av de personer som Bas-U förfogar över, bara använda handläggare för samordningsarbetet som har kvalifikationer enligt 2 kap. 9 §.

Kapitel 4

Rutiner för arbetsmiljöarbetet i byggskedet

3 § Bas-U ska ha rutiner för att bedriva samordning och arbetsmiljöarbete i byggprojektet. Rutinerna ska minst omfatta:

1. hur, när och vilka som diskuterar arbetsmiljöfrågor under byggskedet,
2. hur Bas-U ser till att de som driver verksamhet på byggarbetsplatsen följer
  - a. de arbetsmiljöregler som gäller för arbetet, och
  - b. arbetsmiljöplanen,
3. hur Bas-U organiserar kontroller av arbetsmiljöarbetet hos de som driver verksamhet på byggarbetsplatsen, och
4. hur Bas-U ser till att det bara är behöriga personer som får tillträde till byggarbetsplatsen.

Allmänna råd

Exempel på rutiner för Bas-U:s arbete är:

1. när samordningsmöten och byggmöten där arbetsmiljöfrågor finns på agendan, hålls,
2. vilken arbetsmiljöinformation som tas upp vid introduktionen och vad som gäller om någon bryter mot arbetsmiljöregler,
3. vilka kontroller som görs av entreprenörernas arbetsmiljöarbete på byggarbetsplatsen, se 21 och 22 §§, och
4. hur avspärrningar, grindar och öppningar kontrolleras.

Bas-U:s rutiner kan, utifrån tidigare erfarenheter, anpassas och användas i nya projekt.

Tidsplanering

4 § Bas-U ska delta i byggskedets planering av arbetet och styra den så att gemensamma arbetsmiljösynpunkter beaktas:

1. när de olika arbetena samplaneras, och
2. när tidsplaneringen görs.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

Bas-U ska ta särskild hänsyn till tidsåtgången för arbetsmoment som ska utföras samtidigt eller efter varandra.

Arbetsmoment som kan medföra risker om de utförs samtidigt, ska planeras så att de som driver verksamhet på byggarbetsplatsen kan utföra dem vid olika tider eller på olika platser.

Allmänna råd

I den planering som tillhör byggskedet ingår produktionsplaneringen. Planeringen som tillhör byggskedet omfattar:

- en första produktionsplanering,
- den rullande planeringen där planerna anpassas till produktionens verkliga förlopp,
- planering när störningar inträffar, och
- planering på mer detaljerad nivå i form av arbetsberedningar, där man bestämmer hur ett enskilt arbetsmoment ska genomföras.

5 § Under projektets gång ska Bas-U justera tilldelningen av tid för olika arbeten och arbetsmoment utifrån hur arbetet går, för att motverka tidspress som kan leda till olycksfall eller ohälsa.

Bas-U ska vidta åtgärder för att förebygga ohälsa på grund av hur arbetstiden förläggs.

Samordna arbetsmiljöarbetet under byggskedet

6 § Bas-U ska organisera samarbetet mellan de som driver verksamhet på byggarbetsplatsen och organisera samordningen av deras verksamheter. Det gäller även för arbetsgivare som avlöser varandra på samma byggarbetsplats.

AFS 202X:X

Kapitel 4

Bas-U ska se till att de som driver verksamhet på byggarbetsplatsen tar hänsyn till varandra när arbetsmetoder och arbetsutrustning väljs, så att de inte utsätter varandra för arbetsmiljörisker.

7 § Bas-U ska informera de som driver verksamhet på byggarbetsplatsen om, och tydliggöra:

1. byggherrens mål för arbetsmiljöarbetet,
2. Bas-U:s förväntningar på arbetsmiljöarbetet, och
3. hur samordningen av arbetsmiljöarbetet ska gå till.

8 § Bas-U ska organisera en skyddsverksamhet på byggarbetsplatsen. Om flera driver verksamhet på byggarbetsplatsen, ska Bas-U organisera en gemensam skyddsverksamhet tillsammans med dem.

Allmänna råd

Det är viktigt att skyddsombud eller andra representanter från de som driver verksamhet på byggarbetsplatsen, får möjlighet att medverka i byggarbetsplatsens gemensamma skyddsverksamhet och samverka sinsemellan samt med Bas-U.

Exempel på sådant som kan ingå i skyddsverksamhet är gemensamma skyddsronder, kontroller av utrymningsvägar och brandskydd, möten för skyddsfrågor, kommunikation och information samt att rapportering av olyckor och tillbud fungerar på byggarbetsplatsen.

9 § Bas-U ska se till att det finns ordnings- och skyddsregler för byggnadsarbetet eller anläggningsarbetet.

Reglerna ska även ange vilka beteenden som inte accepteras i byggprojektet.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

Allmänna råd

I allmänna råden till 11 kap. 11 § finns exempel på vad ordnings- och skyddsregler kan innehålla.

Vad gäller beteenden bör det framgå i reglerna hur man uppför sig mot varandra för att skapa en god arbetsmiljö. Exempel på beteenden som inte accepteras är kränkande handlingar.

10 § Bas-U ska se till att byggarbetsplatsen hålls i god ordning och städas regelbundet.

Allmänna råd

För att uppnå god ordning bör det finnas upplagsplatser för material i tillräcklig omfattning. Störttrummor, containrar och sopbehållare bör ordnas så att överblivet avfall hanteras snarast på ett lämpligt sätt. Städning bör utföras kontinuerligt vid arbetsmoment som leder till damm, spån eller liknande.

11 § Bas-U ska se till att det finns personalutrymmen, toaletter och duschmöjligheter i den omfattning som behövs.

Allmänna råd

På större byggarbetsplatser bör det ordnas separata omklädnings- och duschutrymmen för kvinnor respektive män.

Klartecken för start av arbeten

12 § Bas-U ska ge klartecken till de som ska driva verksamhet på byggarbetsplatsen, innan de får starta sitt arbete.

Innan Bas-U kan ge klartecken för start av arbetet, ska de som ska driva verksamhet på byggarbetsplatsen ha lämnat in uppgifter

AFS 202X:X

Kapitel 4

om arbetsmiljörisker som arbetsgivarens eget arbete kan orsaka övriga som arbetar där.

Arbetsmiljöriskerna ska vara hanterade för att arbetet ska få påbörjas.

Allmänna råd

Utifrån den information om arbetsmiljörisker som finns bör Bas-U utse den som är lämpligast, och har bäst kännedom om riskerna, att vidta åtgärder. När klartecken har kommunicerats, kan det signeras i riskbedömningen.

13 § Om uppgifterna enligt 12 § saknas, ska Bas-U begära in dem från de som ska driva verksamhet på byggarbetsplatsen.

Introduktion på arbetsplatsen

14 § I samband med klartecken för start av arbetet, ska Bas-U informera de som ska driva verksamhet på byggarbetsplatsen om arbetsmiljöplanen.

Allmänna råd

De som bör informeras om hela arbetsmiljöplanen är bland annat chefer och arbetsledare.

15 § Bas-U ska se till att alla som ska arbeta på byggarbetsplatsen får en introduktion där man minst går igenom:

1. vilka ordnings- och skyddsregler som gäller på arbetsplatsen,
2. aktuella arbetsmiljörisker,
3. vilka åtgärder som har vidtagits och som ska vidtas för att förebygga ohälsa och olycksfall,
4. hur man ska göra om det uppstår arbetsmiljörisker som inte är hanterade, och
5. andra relevanta delar ur arbetsmiljöplanen.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

Allmänna råd

De som ska introduceras är exempelvis anställda och inhyrda hos de som driver verksamhet på byggarbetsplatsen, ensamföretagare, underentreprenörer och andra som tillfälligt arbetar på platsen.

Introduktionen bör också ta upp vad som gäller om någon inte följer ordnings- och skyddsreglerna.

16 § Information, instruktioner och introduktion ska vara begripliga för de arbetstagare som de riktar sig till och anpassas till olika personers förutsättningar att ta till sig information.

Om det behövs, ska information, instruktioner och introduktion finnas på olika språk.

Allmänna råd

Genom att använda exempelvis muntliga genomgångar, bilder och filmer kan man anpassa informationen till olika personers förutsättningar.

Arbetsmoment där det krävs att en kompetent person leder arbetet

17 § Bas-U ska se till att det finns en kompetent person som leder arbetet, då det krävs enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter.

Bas-U ska också se till att alla berörda får information om vem denna person är och säkerställa att kommunikationen fungerar på ett säkert sätt vid dessa arbeten.

Allmänna råd

Exempel på arbeten där det krävs en kompetent person enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 202q:q) om specifika risker vid vissa typer av arbeten, kapitlet om byggnadsarbete och anläggningsarbete, är vid bland annat rivningsarbete, schaktning, arbete nära passerande

AFS 202X:X

Kapitel 4

fordonstrafik med trafikordningar samt arbete med fångdammar och kassuner. Exempel från andra kapitel och föreskrifter är sprängarbas, dykarledare och ansvarig för lyftoperationer där representanter från flera verksamheter är involverade.

18 § När tillfälliga konstruktioner och samverkanskonstruktioner uppförs, ska Bas-U se till att en kompetent person har ansvar för:

1. att konstruktionen som helhet är säker under monteringen, användningen och om den monteras ned,
2. att säkerställa att ansvarsfördelningen mellan de olika aktörerna blir tydliga, och
3. att aktörerna som är involverade under byggskedet samarbetar.

Personen ska ha god kännedom om konstruktionen såväl i delar som helhet, och om dess olika skeden.

Allmänna råd

Den kompetenta personen under projekteringen kan lämpligen fortsätta även under uppförandet av konstruktionen.

19 § Bas-U ska följa upp att den som är ansvarig för konstruktionen enligt 18 §, ser till att:

1. monteringsanvisningar följs,
2. konstruktionen uppförs och underhålls så att den med säkerhet klarar de belastningar och påfrestningar den kan komma att utsättas för,
3. konstruktionen kontrolleras innan den tas i bruk,
4. konstruktionen kontrolleras regelbundet och efter händelser som kan ha påverkat dess funktion, och
5. arbetet avbryts om man upptäcker brister som kan innebära allvarlig fara för säkerhet eller hälsa.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

Kontaktperson vid tillfällena när Bas-U inte finns på byggarbetsplatsen

20 § Bas-U ska se till att det finns uppgift om vem man kan vända sig till i arbetsmiljöfrågor, vid tillfällen när Bas-U inte har någon handläggare på byggarbetsplatsen. Det ska finnas

1. en kontaktperson eller, om det behövs, flera kontaktpersoner, och
2. uppgift om hur man får tag på någon av dem vid alla tidpunkter när arbete pågår.

Allmänna råd

Normalt bör Bas-U:s handläggare vara på plats när verksamhet pågår. Hur stor del av tiden som Bas-U:s handläggare kan vara frånvarande från byggarbetsplatsen, och en kontaktperson finns i dennes ställe, avgörs av projektets storlek, komplexitet och risknivå samt behovet av samordning för tillfället.

Följa upp entreprenörernas arbetsmiljöarbete

21 § Bas-U ska organisera kontroller av arbetsmiljöarbetet hos de som driver verksamhet på byggarbetsplatsen.

Vid kontrollerna ska man minst se till att de som driver verksamhet på byggarbetsplatsen:

1. arbetar säkert,
2. följer de arbetsmiljöbestämmelser som gäller för deras olika arbeten,
3. följer arbetsmiljöplanen, och
4. har hanterat arbetsmiljörisiker som de tidigare har lämnat uppgift om inför arbetets start.

Allmänna råd

Kontroller kan göras genom till exempel skyddsronder, stickprov, kontroller av arbetsberedningar och avstämningsmöten.

AFS 202X:X

Kapitel 4

Tekniska anordningar

22 § Bas-U har ett övergripande ansvar att kontrollera att de som driver verksamhet på byggarbetsplatsen

1. använder tekniska anordningar som är besiktigade eller provade, och godkända, enligt gällande regler, och
2. har förare med tillräcklig kompetens eller nödvändiga tillstånd för anordningarna.

Allmänna råd

Kontroller kan göras vid exempelvis klartecken för start av arbete, introduktion på byggarbetsplatsen, skyddsronder, stickprov och säkerhetsmöten.

Exempel på tillstånd som kan krävas är skriftliga tillstånd från arbetsgivaren för att arbetstagare ska få använda lyftanordningar.

Återkoppling till byggherren

23 § Bas-U ska informera byggherren, om de som driver verksamhet på byggarbetsplatsen inte rättar sig efter Bas-U i frågor som har betydelse för arbetsmiljön i byggskedet.

24 § Bas-U ska meddela byggherren om det finns allvarliga arbetsmiljörisker i byggskedet som inte kan åtgärdas, med givna förutsättningar.

Allmänna råd

Allvarliga arbetsmiljörisker kan vara till exempel arbeten med särskild risk enligt 11 kap. 13 § om arbetsmiljöplanen, men även andra risker som exempelvis ergonomiska eller organisatoriska och sociala arbetsmiljörisker.

25 § Om byggprojektet medför så allvarliga arbetsmiljörisker, att det är olämpligt att fortsätta arbetet med de förutsättningar som

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

råder, ska Bas-U se till att arbetet avbryts eller förändras i den omfattning som krävs, till dess att åtgärder har vidtagits.

Arbetsmiljöplan

Överlämning av arbetsmiljöplanen och arbetsmiljöarbetet i övrigt

26 § Bas-U ska medverka vid överlämningen av arbetsmiljöplanen och uppgifter om arbetsmiljöarbetet i övrigt, enligt 11 kap. 16 §.

Om Bas-U byts ut, ska den tidigare Bas-U lämna över arbetsmiljöplanen och arbetsmiljöarbetet i övrigt till den efterföljande.

Bas-U ska hålla arbetsmiljöplanen tillgänglig

27 § När en arbetsmiljöplan krävs enligt 11 kap. 2 §, ska Bas-U se till att arbetsmiljöplanen finns direkt tillgänglig på byggarbetsplatsen från och med att det första praktiska byggnadsarbetet eller anläggningsarbetet startar.

Sanktionsavgift

28 § En Bas-U som inte har sett till att arbetsmiljöplanen är direkt tillgänglig på byggarbetsplatsen, så att alla som arbetar där kan ta del av den, ska enligt 12 kap. 1 § betala en sanktionsavgift om:

- 50 000 kronor, om projektets storlek kräver förhandsanmälan enligt 2 kap. 27 §, eller
- 10 000 kronor, om projektets storlek inte kräver förhandsanmälan enligt 2 kap. 27 §.

Ingen sanktionsavgift ska betalas, om hela byggnads- eller anläggningsarbetet pågår under maximalt två dagar i följd, oavsett hur många timmar som arbetas respektive dag.

Bas-U ska uppdatera arbetsmiljöplanen

29 § Bas-U ska se till att uppdatera arbetsmiljöplanen med hänsyn till:

1. hur arbetet går,
2. de eventuella förändringar som har ägt rum,

Remiss – Förslag till regler i ny struktur

AFS 202X:X

Kapitel 5

3. de arbetsmetoder som i praktiken används, och
4. de verkliga förutsättningarna för hur arbetet kan utföras.

Bas-U ska uppdatera arbetsmiljöplanen enligt 11 kap. 5 §, så fort det inträffar någon viktig ändring i hur man ska utföra arbetet, eller om några andra förutsättningar som påverkar arbetsmiljön ändras.

Bas-U ska också se till att beskrivningen av hur arbetsmiljöarbetet ska organiseras och drivas är uppdaterad.

När Bas-U uppdaterar arbetsmiljöplanen, ska Bas-U se till att den innehåller det som anges i 11 kap. 8–13 §§.

Allmänna råd

Det kan vara lämpligt att Bas-U daterar och signerar arbetsmiljöplanen när den uppdateras, och att det framgår vilka ändringar som gjorts.

Arbetsmiljödokumentation

30 § Bas-U ska genomföra, eller låta någon annan genomföra, alla de anpassningar i arbetsmiljödokumentationen enligt 10 kap. 6-7 §§, som krävs för att den ska stämma med det slutliga utförandet som byggnaden eller anläggningen får.

5 kap. Om byggherren ska anlita en ställföreträdare

1 § Detta kapitel gäller för byggherren och, där det finns en ställföreträdare, även denna.

De arbetsmiljöbestämmelser som gäller för byggherren, gäller också för den ställföreträdare som byggherren anlitar.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

Ställföreträdaren ska se till att bestämmelserna i följande kapitel uppfylls:

1. 2 kap. om hur byggherren ska organisera och leda arbetsmiljöarbetet,
2. 3 kap. om Bas-P - ansvar och uppgifter,
3. 4 kap. om Bas-U - ansvar och uppgifter,
4. 8 kap. om grundprinciper för att förebygga arbetsmiljörisker,
5. 9 kap. om att planera och projektera för arbetsmiljön i byggskedet,
6. 10 kap. om att planera och projektera för arbetsmiljön i bruksskedet och
7. 11 kap. om arbetsmiljöplanen och överlämning av arbetsmiljöarbetet.

Allmänna råd

Det kan finnas högst två ställföreträdare samtidigt, en för planering och projektering och en för byggskedet.

2 § En byggherre ska kunna redovisa att ställföreträdaren självständigt styr och beslutar i byggprocessen istället för byggherren, om byggherren har anlitat en ställföreträdare enligt 3 kap. 7 c § 1 arbetsmiljölagen.

Byggherren ska ha tydliggjort om ställföreträdaren har anlitats för hela byggprojektet, eller för antingen planeringen och projekteringen eller för byggskedet.

Byggherren ska kunna visa att följande villkor är uppfyllda för den del av projektet som det gäller:

1. Att ställföreträdaren har befogenheter att disponera de resurser som krävs för att förebygga olyckor och ohälsa i byggskedet och, eller, bruksskedet.

AFS 202X:X

Kapitel 5

2. Att ställföreträdaren självständigt fattar alla de beslut som krävs för en god arbetsmiljö i byggskedet och, eller, bruksskedet, utan inblandning från byggherren.

Allmänna råd

I praktiken är det väldigt svårt för en ställföreträdare att vara så självständig i arbetsmiljöarbetet som villkoren ovan kräver, om denna bara styr arbetsmiljöfrågorna och inte hela byggprocessen. Ett exempel där kravet på självständighet inte uppfylls, är delad entreprenad. I en sådan ligger arbetsmiljöansvaret alltid kvar hos byggherren.

Det är ovanligt att någon är så självständig under planeringen och projekteringen, när alla val görs, att byggherren kan utse en ställföreträdare för det skedet. Ett exempel där en ställföreträdare kan utses för planeringen och projekteringen, är när en bostadsrättsförening ska genomföra en större ombyggnation och ger uppdraget att leda och styra projekteringen till någon kunnig.

3 § Byggherren och ställföreträdaren ska kunna visa upp det skriftliga avtal som överför byggherrens arbetsmiljöansvar och -uppgifter till ställföreträdaren, för den del av projektet som ställföreträdaren självständigt styr och beslutar om, enligt 3 kap. 7 c § 2 arbetsmiljölagen.

När byggherren är privatperson

Privatperson som låter utföra ett byggnadsarbete eller anläggningsarbete

4 § En privatperson som låter utföra ett byggnadsarbete eller anläggningsarbete där konsumenttjänstlagen ska tillämpas, i enlighet med 3 kap. 7 c § andra stycket arbetsmiljölagen, ska innan arbetet påbörjas:

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

1. klargöra för de som anlitas till att utföra byggnads- eller anläggningsarbete:
  - a. om entreprenören är självständig att styra byggprojektet, eller
  - b. om byggprojektet är delat på flera entreprenörer, och
2. klargöra för de inblandade parterna att privatpersonen har kvar byggherreansvaret, om entreprenaden är delad.

Allmänna råd

Privatpersoner bör tänka på att om entreprenaden är delad på flera olika entreprenörer, ligger byggherrens arbetsmiljöuppgifter alltid kvar på privatpersonen, som då ska följa arbetsmiljöbestämmelserna för byggherrar. Det är lämpligt att dokumentera vilket ansvarsförhållande som gäller i arbetsmiljöplanen.

Entreprenör som självständigt ansvarar för byggnads- och anläggningsarbeten åt en privatperson

5 § Innan arbetet påbörjas ska en entreprenör, som självständigt ansvarar för byggnads- och anläggningsarbetena i ett byggprojekt åt en privatperson, klargöra för de inblandade att entreprenören är byggherrens ställföreträdare i byggprojektet. Det gäller när konsumenttjänstlagen ska tillämpas i enlighet med 3 kap. 7 c § andra stycket arbetsmiljölagen.

Allmänna råd

Entreprenörer bör tänka på att om en entreprenad inte är delad, blir entreprenören automatiskt ställföreträdare för byggherren. Entreprenören ska då följa arbetsmiljöbestämmelserna för byggherrar. Det är lämpligt att dokumentera vilket ansvarsförhållande som gäller i arbetsmiljöplanen.

AFS 202X:X

Kapitel 6

Avdelning III: Ansvar och uppgifter för de som planerar och projekterar

6 kap. Arkitekter, konstruktörer och andra som medverkar

1 § Kapitlet gäller för projektörer, se definition i 1 kap. 4 §.

Förebygga arbetsmiljörisker vid planeringen och projekteringen

2 § Projektörerna ska ha metoder för att arbeta enligt grundprinciperna i 8 kap. 2 §, för att förebygga arbetsmiljörisker i bygg- och bruksskedet.

Projektörerna ska, inom ramen för sina uppdrag, även uppfylla bestämmelserna i:

1. 9 kap. om att planera och projektera för arbetsmiljön i byggskedet,
2. 10 kap. 2-5 §§ om att planera och projektera för arbetsmiljön i bruksskedet.

3 § Projektörerna ska rätta sig efter Bas-P i frågor som rör arbetsmiljön i bygg- eller bruksskedet.

Rutiner för att förebygga arbetsmiljörisker i byggskedet

4 § Projektörerna ska ha rutiner för att, från idé till färdig handling, förebygga arbetsmiljörisker i byggskedet. Rutinerna ska minst omfatta:

1. hur de i ritningar, beskrivningar och beräkningar tar hänsyn till arbetsmiljön i byggskedet,
2. när de riskbedömer arbetsmiljön i byggskedet, och
3. vilka hjälpmedel eller kontrollsystem som de använder för att förebygga arbetsmiljörisker.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

Allmänna råd

Ett exempel på att ta hänsyn till arbetsmiljön i byggskedet kan vara att anpassa ritningar och beräkningar utifrån arbetsplatsbesök eller i dialog med platsledning.

Exempel på hjälpmedel och kontrollsystem är datorprogram som visualiserar arbetsmiljörisker på ett tydligt sätt. Ett annat exempel på kontrollsystem är att någon annan med relevanta kunskaper granskar lösningar där eventuella fel i projekteringen kan leda till allvarliga arbetsmiljörisker i byggskedet.

Projektörernas rutiner kan, utifrån tidigare erfarenheter, anpassas och användas i nya projekt.

Följa upp det förebyggande arbetsmiljöarbetet

5 § Projektörerna ska se till att deras lösningar fungerar med andra projektörers lösningar, om det har betydelse för arbetsmiljön under bygg- eller bruksskedet.

Återkoppling till Bas-P

6 § Projektörerna ska redovisa skriftliga underlag med möjliga lösningar eller förslag på åtgärder till Bas-P, för de arbetsmiljörisker som kommer att kvarstå i byggskedet. Komplexa lösningar och åtgärder till risker, som inte är uppenbara för alla, ska beskrivas särskilt noggrant.

De skriftliga åtgärdsförslagen ska kunna användas som underlag för arbetsmiljöplanen.

Allmänna råd

Exempel på risker som inte är uppenbara för alla, är geotekniska risker eller brister i en konstruktions bärighet under uppförandeskedet.

AFS 202X:X

Kapitel 7

När en projektör har underkonsulter, bör projektören samordna och sammanställa de underlag som underkonsulterna tar fram, och redovisa dessa i sin helhet för Bas-P.

7 kap. Den som projekterar för att tillverka monteringsfärdiga byggnader eller anläggningar

1 § Kapitlet gäller för den som projekterar för att tillverka monteringsfärdiga byggnader eller anläggningar, se definition i 1 kap. 4 §.

Förebygga arbetsmiljörisker vid planeringen och projekteringen

2 § Den som projekterar för att tillverka monteringsfärdiga byggnader eller anläggningar ska ha metoder för att arbeta enligt grundprinciperna i 8 kap. 2 §, för att förebygga arbetsmiljörisker i bygg- och bruksskedet.

De ska även, i tillämpliga delar, uppfylla bestämmelserna i:

1. 9 kap. 4, 7-9 och 11 §§ om att planera och projektera för arbetsmiljön i byggskedet, och
2. 10 kap. 2-5 §§ om att planera och projektera för arbetsmiljön i bruksskedet.

Rutiner för att förebygga arbetsmiljörisker i byggskedet

3 § Den som projekterar för att tillverka monteringsfärdiga byggnader eller anläggningar ska ha rutiner som minst omfattar hur:

1. olika delar av projekteringen samordnas med avseende på arbetsmiljön, och
2. monteringen ska kunna ske på ett säkert sätt i praktiken.

Allmänna råd

Den som projekterar för att tillverka monteringsfärdiga byggnader eller anläggningar bör kunna återanvända delar

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

av sina egna rutiner från gång till gång, med justeringar utifrån tidigare erfarenheter.

Monteringsinstruktion

4 § Den som projekterar för att tillverka monteringsfärdiga byggnader eller anläggningar ska se till att det följer med en monteringsinstruktion vid leverans.

5 § Monteringsinstruktionen ska minst beskriva hur delarna i den monteringsfärdiga byggnaden eller anläggningen ska:

1. stabiliseras under transport, lossning och mellanlagring,
2. lyftas på plats på ett säkert sätt, och
3. monteras på ett säkert sätt.

Om det kvarstår arbetsmiljörisker i byggskedet, ska instruktionen också beskriva:

1. arbetsmiljöriskerna, och
2. åtgärder till de kvarstående riskerna.

Allmänna råd

Ytterligare upplysningar som bör finnas i instruktionen, är vilka kontroller som ska göras, exempelvis vid mottagning av elementen. Åtgärder mot fall- och rasrisker vid monteringen bör särskilt beskrivas. Instruktionen bör ange vilken typ av lyftanordningar och lyftredskap som ska användas, för att säkerställa att de tål de belastningar som kan uppstå när de tillverkade elementen lyfts på plats.

Följa upp det förebyggande arbetsmiljöarbetet

6 § Den som projekterar för att tillverka monteringsfärdiga byggnader eller anläggningar ska följa upp montagearbetet, för att kontrollera att byggnaderna eller anläggningarna går att montera på ett säkert sätt.

AFS 202X:X

Kapitel 8

Allmänna råd

Vid ändringar, exempelvis nya konstruktionslösningar eller arbetssätt, bör den som projekterar för att tillverka monteringsfärdiga byggnader eller anläggningar alltid följa upp det första montaget och sedan med korta intervall. Vid exempelvis serietillverkning kan uppföljningen ske mer sällan.

Avdelning IV: Hur arbetsmiljörisker förebyggs

8 kap. Grundprinciper för att förebygga arbetsmiljörisker

1 § Kapitlet gäller för byggherren, Bas-P, Bas-U, projektörer och den som projekterar för att tillverka monteringsfärdiga byggnader eller anläggningar.

2 § För att förebygga arbetsmiljörisker i bygg- och bruksskedet ska man ha metoder för att arbeta enligt dessa grundprinciper under planeringen, projekteringen och byggskedet.

1. Identifiera och undvika risker.
2. Bedöma risker som inte kan undvikas.
3. Hantera risker enligt a-f
  - a. Åtgärda riskerna vid källan.
  - b. Ersätta farliga ämnen med ämnen som är ofarliga, eller mindre farliga, så långt det är möjligt.
  - c. Prioritera gemensamma skyddsåtgärder framför individuella.
  - d. Ta hänsyn till den tekniska utvecklingen.
  - e. Ta hänsyn till människors olika förutsättningar.
  - f. Ge klara och tillräckliga instruktioner som alla berörda kan förstå.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

Man ska i första hand välja lösningar som tar bort arbetsmiljöriskerna.

Allmänna råd

Gemensamma skyddsåtgärder är åtgärder som är gemensamma för flera verksamheter på arbetsplatsen, som exempelvis gemensamma fallskyddsanordningar.

Exempel på att ta hänsyn till den tekniska utvecklingen är att ta fram lösningar där lyftanordningar används för tungt material, istället för att planera att materialet ska lyftas på plats manuellt.

Att ta hänsyn till människors olika förutsättningar avser både fysiska och psykiska förutsättningar att utföra arbete. Med instruktioner menas även ritningar och andra beskrivningar som tas fram under projekteringen.

9 kap. Att planera och projektera för arbetsmiljön i byggskedet

1 § Kapitlet gäller för byggherren och, inom ramen för sina uppdrag, även för projektörer.

Ytterligare bestämmelser om arbetsmiljön i byggskedet finns i bland annat Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 202q:q) om specifika risker vid vissa typer av arbeten, kapitlet om byggnadsarbete och anläggningsarbete.

2 § Om byggherren eller projektörerna har tänkt använda nya metoder, tekniker eller material, ska de noggrant analysera arbetsmiljöriskerna med dem, för att kunna bedöma om ett mer beprövat arbetssätt ska användas.

AFS 202X:X

Kapitel 9

Vid oprövade arbetsätt ska de ha utrett vilka åtgärder som krävs och beskriva dem, så att arbetet kan utföras på ett säkert sätt.

Tidsplanering

3 § Byggherren och projektörerna ska se till att den totala byggtiden, och tiderna för deletapperna, är tillräckliga för att man ska kunna utföra arbetena i en takt som inte medför risk för ohälsa eller olycksfall.

Tidsplaneringen ska vara särskilt noggrann för arbetsmoment som ska utföras samtidigt eller efter varandra, och för byggprojektets slutskede.

Utformning och placering av en byggnad eller annan anläggning

4 § När byggherren eller projektörerna ska välja hur byggnaden eller anläggningen ska utformas och placeras, ska de ta hänsyn till arbetsmiljön i byggskedet.

De ska särskilt uppmärksamma:

1. möjligheterna att ordna säkra transporter och förbindelseleder till, från och inom byggarbetsplatsen,
2. de lyft- och transportanordningar som behövs på byggarbetsplatsen,
3. markförhållanden, och
4. andra förutsättningar i omgivningen.

Allmänna råd

Exempel på förutsättningar i omgivningen kan vara fordonstrafik och omgivande verksamheter eller boende i området.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

Byggarbetsplatsen och etableringsområdet

Etableringsområdets storlek

5 § Byggherren och projektörerna ska särskilt uppmärksamma etableringsområdets storlek.

Etableringsområdet ska normalt vara så stort att de personalutrymmen, kontor, förråd och materialupplag som behövs för all verksamhet på byggarbetsplatsen, får plats utan att det blir för trångt. Dessa ska i möjligaste mån finnas i nära anslutning till platsen för arbetet.

Allmänna råd

Det är ofta lämpligt att upprätta en arbetsplatsdispositionsplan (APD- plan) där placeringen av följande framgår:

1. Förbindelseleder för fordon och gående.
2. Lyftanordningar och lyftträdier.
3. Ytor för mottagning och förvaring av material.
4. Personalutrymmen och kontor.
5. Eventuella verkstäder och containrar eller andra förråd.
6. Ledningar för bland annat el, vatten och tryckluft.

Mottagning, hantering och förvaring av material

6 § Byggherren och projektörerna ska se till att det går att ta emot, hantera och förvara material utan risk för ohälsa eller olycksfall. Det gäller:

1. hur transporter av byggmaterial, avfall och utrustning sker,
2. hur man avgränsar och inrättar områden för förvaring av material, och
3. hur man förvarar och transporterar farliga ämnen och produkter.

AFS 202X:X

Kapitel 9

Allmänna råd

Arbetsmaterial bör finnas i nära anslutning till platsen för arbetet, exempelvis ställningsmaterial vid platsen för ställningsbyggnation.

Manuell hantering kan undvikas genom god planering, där skrymmande material lyfts in på ett våningsplan i ett tidigt skede då byggnaden uppförs, eller genom olika sorters lyftanordningar. I planeringen bör transportvägar runt bygganden eller anläggningen ordnas.

Välja byggprodukter

7 § När byggherren eller projektörerna ska välja byggprodukter, ska de särskilt uppmärksamma deras påverkan på arbetsmiljön i byggskedet, när det gäller egenskaper som material, form och storlek.

Allmänna råd

Exempel på att uppmärksamma arbetsmiljön i byggskedet är att se till att:

1. hantering och montering av byggprodukterna inte medför någon risk för ohälsa eller olycksfall,
2. byggprodukternas form och storlek är lämpliga med hänsyn till de utrymmen där de ska monteras,
3. produkter som kan leda till allergier och överkänslighet undviks, och
4. de kemiska produkter som väljs inte är farligare än nödvändigt för att man ska uppnå ett godtagbart resultat.

Välja och utforma konstruktioner

8 § Byggherren och projektörerna ska beskriva de åtgärder som behöver vidtas, för att konstruktioner ska vara stabila under alla stadier av monteringen och eventuell demontering.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

Beskrivningen ska vara skriftlig och om den behöver inkludera en särskild ritning, ska ritningen finnas med.

Allmänna råd

Den som är mest insatt i hela konstruktionens verkningssätt bör beskriva vad man måste göra för att uppnå stabilitet.

Beskrivningen kan utgöra en bilaga till arbetsmiljöplanen. Bestämmelser om att arbetsmiljöplanen ska innehålla åtgärder till arbete med lansering, montering och nedmontering av tunga bygg- eller formbyggnadselement finns i 11 kap. 13 §.

Konstruktioner för bärande element

9 § När byggherren eller projektörerna väljer konstruktioner för grundläggning, stomsystem eller andra bärande element, ska de särskilt uppmärksamma deras påverkan på arbetsmiljön under byggskedet.

Tillfälliga konstruktioner och samverkanskonstruktioner

10 § Byggherren och projektörerna ska utforma tillfälliga konstruktioner och samverkanskonstruktioner, så att de med säkerhet klarar de belastningar och påfrestningar, som de kan komma att utsättas för i byggskedet.

Allmänna råd

Projektörer bör se till att någon annan med relevanta kunskaper granskar handlingar som ligger till grund för tillfälliga konstruktioner och samverkanskonstruktioner.

Välja och utforma stomkomplettering, installationer och inredning

11 § Byggherren och projektörerna ska särskilt uppmärksamma påverkan på arbetsmiljön i byggskedet, när de väljer:

1. stomkomplettering och dess utformning,

AFS 202X:X

Kapitel 9

2. installationer, deras placering och infästning, och
3. inredningar.

Allmänna råd

Exempel på hur arbetsmiljön kan uppmärksammas är att möjliggöra transport och installation med hjälp av transport- och lyfthjälpmedel för fönster, dörrar, branddörrar, ventilation, undergolv, undertak, fasadmaterial, taktäckningsmaterial, utfackningsväggar och mellanväggar.

Rivning, ombyggnad eller renovering

12 § Byggherren och projektörerna ska ta särskild hänsyn till riskerna med hälsofarligt material om en byggnad eller anläggning behöver:

1. rivas,
2. byggas om, eller
3. renoveras.

13 § Innan arbetet påbörjas, ska byggherren eller projektörerna utreda om det finns hälsofarligt material i byggnaden eller anläggningen. Om det inte går att klarlägga på annat sätt, ska man ta prover och analysera dem.

Om det finns hälsofarligt material, ska byggherren eller projektörerna skriftligt informera den som ska utföra rivningsarbetet om resultatet av utredningen.

Allmänna råd

Om man ska riva där hälsofarligt material ingår, ska åtgärderna beskrivas i arbetsmiljöplanen enligt 11 kap. 13 §. Resultatet av utredningen kan vara en bilaga till arbetsmiljöplanen.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

14 § Byggherren och projektörerna ska säkerställa att stabiliteten hos byggnaden eller anläggningen, eller delar av den, inte äventyras medan rivning, ombyggnad eller renovering pågår.

Allmänna råd

Om man ska riva bärande konstruktioner, ska åtgärder för att konstruktionen ska vara säker under hela rivningen beskrivas i arbetsmiljöplanen enligt 11 kap. 13 §. Man bör beskriva rivningens olika faser.

10 kap. Att planera och projektera för arbetsmiljön i bruksskedet

1 § Kapitlet gäller för byggherren och Bas-P. 2-5 §§ gäller även för projektörerna och den som projekterar för att tillverka monteringsfärdiga byggnader eller anläggningar. 6 och 7 §§ gäller även för Bas-U.

2 § Ytterligare bestämmelser om arbetsmiljön i bruksskedet finns i bland annat Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 202q:q) om utformning av arbetsplatser.

Arbetsmiljön i en färdig byggnad eller annan anläggning

3 § Projekteringen ska genomföras så att det blir möjligt att skapa en god arbetsmiljö, för alla arbetstagare som kan förutses komma att arbeta i, eller i anslutning till, en färdig byggnad eller annan anläggning.

Allmänna råd

Exempel på personer som kan förutses komma att arbeta i, eller i anslutning till, en färdig byggnad eller annan anläggning, är både de som kommer att arbeta stadigvarande i den verksamhet som kommer att bedrivas, och de som kommer att utföra städning, varuleveranser, sophämtning och annat arbete med drift och underhåll.

AFS 202X:X

Kapitel 10

4 § Under projekteringen ska förslag till utformningen av en färdig byggnad eller annan anläggning granskas, för att bedöma om kraven i arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter kan uppfyllas. För att förebygga arbetsmiljörisker i bruksskedet ska man arbeta enligt grundprinciperna i 8 kap. 2 § under planeringen och projekteringen.

5 § När:

1. en ny byggnad eller annan anläggning för arbetsplatser, eller
  2. en ombyggnad av arbetsplatser,
- projekteras, ska arbetsplatserna utformas på ett sådant sätt att de blir så tillgängliga att så många som möjligt kan använda dem på lika villkor, även personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga och personer med allergier.

Om arbetets art kräver en viss funktionsförmåga, undantas den aktuella arbetsplatsen från kravet i första stycket vad det gäller tillgänglighet för just denna funktionsförmåga. Undantaget gäller enbart den del av lokalen där den aktuella funktionsförmågan behövs för att arbete ska kunna utföras.

Allmänna råd

Exempel på egenskaper som gör en arbetsplats tillgänglig och användbar för så många som möjligt är:

1. enkla och tydliga samband mellan lokaler,
2. sammanhängande taktila ledstråk,
3. kontrasterande färgsättning,
4. efterklangstider i ett intervall som är lämpligt beroende på vad lokalen ska användas till,
5. tillräckliga areor och passagemått,
6. inga nivåskillnader,
7. automatiska dörröppnare,
8. lättstädad inredning,

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

9. lågemitterande material, och
10. kontinuerlig ventilation.

Med ombyggnad avses här förändringar som är så stora att Boverkets krav på tillgänglighet vid ombyggnad gäller.

Arbetsmiljödokumentation

6 § En arbetsmiljödokumentation som behövs vid framtida arbeten med en byggnad eller annan anläggning, ska upprättas och vara komplett när byggnaden eller anläggningen är färdigställd.

Arbetsmiljödokumentationen ska beskriva:

1. objektets konstruktion,
2. objektets utformning, och
3. vilka material och byggprodukter som har använts.

Allmänna råd

Arbetsmiljödokumentationen kan bestå av valda delar av de relationshandlingar som normalt görs vid byggnadsarbeten, kompletterade med lämplig arbetsmiljöinformation.

7 § Beskrivningarna i arbetsmiljödokumentationen ska vara tillräckliga för att man ska kunna arbeta säkert och hälsosamt vid:

1. drift,
2. underhåll,
3. ändring, och
4. rivning

av byggnaden eller anläggningen.

Allmänna råd

Syftet med dokumentationen är att den ska kunna konsulteras vid drift, underhåll, reparation, renovering,

AFS 202X:X

Kapitel 11

ombyggnation och rivning av en byggnad eller annan anläggning.

Avdelning V: Arbetsmiljöplanen

11 kap. Arbetsmiljöplanen och överlämning av arbetsmiljöarbetet

1 § Kapitlet gäller för byggherren, Bas-P och Bas-U. I deras respektive kapitel klargörs vem som ska göra vad med arbetsmiljöplanen.

När det ska finnas en arbetsmiljöplan

2 § En skriftlig arbetsmiljöplan ska arbetas fram om:

1. något av de arbeten som anges i 13 § behöver utföras i samband med byggnads- eller anläggningsarbetet, eller
2. byggnads- eller anläggningsarbetena är av sådan omfattning att förhandsanmälan ska lämnas, det vill säga
  - a. arbetet beräknas pågå under längre tid än 30 arbetsdagar, och sysselsätta mer än 20 personer samtidigt vid något tillfälle, eller
  - b. det totala antalet persondagar beräknas bli fler än 500.

3 § Arbetsmiljöplanen ska påbörjas redan när man börjar planera och projektera byggprojektet. Arbetsmiljöplanen ska sedan utvecklas löpande, av den som är ansvarig för den i varje skede av projektet.

4 § Arbetsmiljöplanen ska kunna visas upp direkt vid en inspektion av Arbetsmiljöverket, i varje skede av projektet.

5 § Arbetsmiljöplanen ska vid varje tidpunkt baseras på de uppgifter som är kända i projektet. Efterhand som man

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

projekterar arbetena, ska man skriva in de nya uppgifterna om dessa arbeten i arbetsmiljöplanen.

Vid ändringar i en redan utförd projektering, eller i produktionsplaneringen, ska motsvarande uppdateringar göras i arbetsmiljöplanen.

6 § Arbetsmiljöplanen ska finnas tillgänglig på byggarbetsplatsen när det första praktiska byggnadsarbetet eller anläggningsarbetet startar. Alla som arbetar på arbetsplatsen ska:

1. enkelt kunna ta del av, och
2. lätt kunna förstå

de delar av arbetsmiljöplanen som berör dem.

Arbetsmiljöplanen ska finnas tillgänglig i pappersformat eller digitalt.

Allmänna råd

Arbetsmiljöplanen kan behöva finnas på både svenska och engelska, och på ytterligare språk.

Syftet med arbetsmiljöplanen

7 § Arbetsmiljöplanen ska vara ett styrdokument för hur man leder och genomför arbetsmiljöarbetet i byggprojektet, i syfte att förebygga arbetsmiljörisker i byggskedet.

Allmänna råd

Utöver att utgöra underlag för introduktion på byggarbetsplatsen, kan arbetsmiljöplanen användas som en kravspecifikation där miniminivån på arbetsmiljöarbetet görs tydligt redan i tidigt skede, innan byggherren väljer aktörer. Möjliga projektörer och entreprenörer kan då beskriva sitt arbetsmiljöarbete och byggherren kan göra de val som ger mest värde för pengarna. Arbetsmiljökrav kan därmed vara med redan när man ingår avtal.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

AFS 202X:X

Kapitel 11

Vad arbetsmiljöplanen ska innehålla

8 § Arbetsmiljöplanen ska innehålla det som anges i 10–13 §§ när det första praktiska byggnads- eller anläggningsarbetet startar, det vill säga:

1. en beskrivning av hur byggprojektets arbetsmiljöarbete ska drivas
2. ordnings- och skyddsregler,
3. beskrivning av samordning med annan verksamhet som pågår samtidigt, och
4. åtgärder till arbeten med särskild risk.

9 § Arbetsmiljöplanen ska vara anpassad till det aktuella objektet. Arbetsmiljöplanens omfång och innehåll ska motsvara byggprojektets storlek, komplexitet och risknivå, och inte innehålla något som är betydelselöst för arbetsmiljön i byggskedet.

Allmänna råd

Alla arbetsmiljörisiker som behöver samordning mellan de som arbetar i byggprojektet kan med fördel hanteras i arbetsmiljöplanen, inte bara arbeten med särskild risk enligt 13 §.

Beskrivning av hur byggprojektets arbetsmiljöarbete ska drivas

10 § Arbetsmiljöplanen ska beskriva hur man ska organisera och driva arbetsmiljöarbetet. Arbetsmiljöplanen ska minst innehålla:

1. byggherrens mål för arbetsmiljöarbetet i byggprojektet
2. ledningsrutiner för samordning och arbetsmiljöarbete i planeringen, projekteringen och byggskedet, och
3. kontaktuppgifter till personer i projektet som har arbetsmiljöuppgifter.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

Allmänna råd

Exempel på ledningsrutiner för hur arbetsmiljöarbetet kan drivas är beskrivningar av hur och när följande ska genomföras:

1. Arbetsmiljödiskussioner på projekterings- och byggmöten.
2. Kontroller och uppföljningar av arbetsmiljöarbetet.
3. Säkerhetsintroduktioner på arbetsplatsen.
4. Skyddsronder.
5. Kontroll av beredskap för första hjälpen och krisstöd.
6. Kontroll av beredskap mot brand och utrymning.

Ordnings- och skyddsregler

11 § Arbetsmiljöplanen ska innehålla de ordnings- och skyddsregler som ska gälla på byggarbetsplatsen.

Allmänna råd

Regler kan till exempel behövas om vad som ska gälla:

1. för elsäkerhet,
2. vid användning av förbindelseleder för interntrafik,
3. som generella minimikrav på personlig skyddsutrustning,
4. för gemensamma skyddsanordningar som ställningar och mobila arbetsplattformar,
5. för att koppla, och lyfta last, kommunikationen med kranförare,
6. för hur arbetsplatsen ska hållas fri från spill och skräp, vem som ska städa, och när, samt var avfallet ska placeras,
7. för hur man ska använda mottagnings- och lagringsutrymmen för material och utrustning,
8. för riskområden som inte får beträdas och hur de spärras av, samt

AFS 202X:X

Kapitel 11

9. för schakter, till exempel passager, upplag och uppställning av maskiner.

Enligt 4 kap. 9 § ska Bas-U se till att reglerna även anger vilka beteenden som inte accepteras i byggprojektet.

Beskrivning av samordning med annan verksamhet som pågår samtidigt

12 § Om arbetet ska utföras på en plats där andra byggprojekt eller någon annan verksamhet kommer att pågå samtidigt, ska arbetsmiljöplanen utförligt ange hur samordningen mellan verksamheterna ska gå till.

Åtgärder till arbeten med särskild risk

13 § Eftersom arbetena 1-13 nedan medför allvarliga arbetsmiljörisker, krävs det alltid åtgärder för de av arbetena som förekommer i byggprojektet. De åtgärder som har valts för att hantera riskerna, ska beskrivas tydligt och klart i arbetsmiljöplanen.

1. Arbeta där det finns risk att falla till en lägre nivå, där nivåskillnaden är två meter eller mer.
2. Arbeta där det finns risk att:
  - a) begravas under jordmassor, eller
  - b) sjunka ned i lös mark.
3. Arbeta med lansering, montering eller nedmontering av:
  - a) tunga byggelement, eller
  - b) tunga formbyggnadselement.
4. Arbeta som utsätter någon för kemiska eller biologiska ämnen, som:
  - a) medför särskild fara för hälsa och säkerhet, eller
  - b) omfattas av krav på medicinsk kontroll.
5. Rivning av:
  - a) bärande konstruktioner, eller
  - b) hälsofarliga material eller ämnen.
6. Arbeta i närheten av högspänningsledningar.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

7. Arbete på en plats eller ett område där fordonstrafik passerar.
8. Arbete där sprängämnen används.
9. Arbete:
  - a) i brunnar,
  - b) i tunnlar, eller
  - c) anläggningsarbete under jord.
10. Arbete där det finns risk att drunkna.
11. Arbete som utförs under vatten med dykarutrustning.
12. Arbete som utförs i en kassun under förhöjt lufttryck.
13. Arbete i närheten av joniserande strålning och för vilket man, enligt Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter, ska inrätta ett kontrollerat område eller ett skyddat område.

Om ett arbete med särskild risk återkommer flera gånger under byggprojektet, ska det vara beskrivet hur risken åtgärdas varje gång arbetet utförs.

Allmänna råd

Att planera in arbetsberedningar där man hanterar arbetsmiljörisker kan vara ett sätt att fortlöpande hantera risker inför nya arbetsmoment. Om den metoden används, bör det finnas en hänvisning till varje specifik arbetsberedning i arbetsmiljöplanen.

Exempel på åtgärder som man väljer mot riskerna 1-13 ovan, och som då ska beskrivas, är:

1. De fallskyddsanordningar som ska användas, och hur de ska monteras.
2. De stöd- eller stabiliseringsåtgärder som man behöver vidta vid schaktningsarbete, exempelvis släntlutning eller rasskyddssystem.
3. Vilka anordningar för montering av byggelement, stabiliseringsåtgärder för stommen under

AFS 202X:X

Kapitel 11

uppförandet, skyddsräcken eller fästen för personlig skyddsutrustning som behövs, samt hur de ska monteras och förankras.

4. Hur man ska utföra arbete med till exempel hårdplaster, PCB, asbest och kvarts på ett sätt som är säkert för de som vistas på arbetsplatsen, och vilka skydds-, avskärnings- eller ventilationsåtgärder med mera man behöver vidta i det sammanhanget.
5. Vilka stöd- eller stabiliseringsåtgärder som man behöver vidta vid rivningsarbeten.
6. Säkerhetsavstånd, utmärkning av kablar i marken och andra skyddsåtgärder som ska vidtas.
7. Vilka trafik- och avstängningsanordningar som behövs vid omledning.

För 8-13, se bestämmelser om de arbetena i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 202q:q) om specifika risker vid vissa typer av arbeten samt Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 202q:q) om vanliga risker i arbetsmiljön.

Generell arbetsmiljöplan

14 § I undantagsfall kan en generell arbetsmiljöplan användas som grund, vid arbeten som uppfyller samtliga villkor 1-5 nedan.

Det gäller bara arbeten som:

1. beställs av samma byggherre,
2. är kortvariga,
3. i huvudsak är likadana,
4. ofta återkommer, och
5. har liknande förutsättningar.

För varje kortvarigt arbete krävs då en skriftlig riskbedömning med åtgärder, som är anpassad till förutsättningarna vid just det arbetet.

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

Allmänna råd

Exempel på arbeten där en generell arbetsmiljöplan kan användas, är kortvariga, löpande underhållsarbeten som görs återkommande för en byggherre, som redan har en övergripande arbetsmiljöstyrning och samordnar verksamheten med byggnads- eller anläggningsarbetena.

15 § Om en generell arbetsmiljöplan används, ska den alltid omfatta:

1. beskrivning av hur arbetsmiljöarbetet ska drivas enligt 10 §,
2. ordnings- och skyddsregler enligt 11 §,
3. anpassning till annan verksamhet som pågår på arbetsplatsen enligt 12 §, och
4. en beskrivning av de åtgärder som ska genomföras mot de arbeten med särskild risk enligt 13 § som kan förutses, vilken kompletteras med riskbedömningar enligt 14 §.

Överlämning av arbetsmiljöplanen och arbetsmiljöarbetet i övrigt

16 § När en byggarbetsmiljösamordnare ska lämna över arbetsmiljöplanen till en annan byggarbetsmiljösamordnare, ska det göras på ett strukturerat sätt.

Byggarbetsmiljösamordnaren ska då även informera om det övriga arbetet med arbetsmiljön i bygg- och bruksskedet som har genomförts tidigare i projektet. Identifierade risker och föreskrivna åtgärder ska förklaras, för att förebygga att ändringar görs som påverkar arbetsmiljön negativt i bygg- eller bruksskedet.

Allmänna råd

Överlämningen bör ske i form av ett möte som dokumenteras. Utöver bestämmelserna i 16 § och

AFS 202X:X

Kapitel 12

bestämmelserna i 2 kap. 26 §, kan exempelvis följande punkter tas upp vid överlämningen:

1. Kvarstående arbetsmiljörisker och åtgärdsförslag samt överlämning av skriftliga underlag, där det finns.
2. Arbetsmiljörisker som inte är uppenbara, till exempel geotekniska risker eller risker kopplade till bärighet under byggskedet.
3. Lösningar som valts bort av hänsyn till arbetsmiljön i bygg- eller bruksskedet.
4. Avstämning av tidplanen och en eventuell justering av den.
5. Anpassning till annan verksamhet som eventuellt pågår på platsen.
6. Arbetsmiljödokumentationen enligt 10 kap. 6 §.

Avdelning VI: Bestämmelser om sanktionsavgifter

12 kap. Bestämmelser om sanktionsavgifter

1 § Följande bestämmelser utgör föreskrifter enligt 4 kap. 8 § arbetsmiljölagen (1977:1160):

1. 2 kap. 24 § första stycket och 27 §,
2. 3 kap. 15 § första stycket, och
3. 4 kap. 28 § första stycket.

Den som överträder dessa bestämmelser ska betala sanktionsavgift enligt 8 kap. 5–10 §§ arbetsmiljölagen. Sanktionsavgiftens storlek beräknas enligt den grund som anges i 2 kap. 24 och 27 §§, 3 kap. 15 § och 4 kap. 28 §.

Remiss – Förslag till regler i ny struktur

Bilagor

AFS 202X:X

Bilaga 1

Bilaga 1 Förhandsanmälan, till 2 kap.

Förhandsanmälan till Arbetsmiljöverket

1. Datum för anmälan.
2. Byggarbetsplatsens besöksadress eller koordinater.
3. Information om byggprojektet:
  - a. Typ av byggprojekt (byggnads- eller anläggningsarbete).
  - b. Planerat datum för byggstart.
  - c. Planerat datum för avslut.
  - d. Det största antalet personer som samtidigt beräknas vara sysselsatta på arbetsplatsen.
  - e. Planerat antal entreprenörer på byggarbetsplatsen.
4. Byggherre:
  - a. Namn, adress, telefonnummer och organisationsnummer.
  - b. Kontaktuppgifter till person i byggprojektet.
5. Om det finns en ställföreträdare för byggherren:
  - a. Uppgift om uppdraget gäller planering och projektering, byggskedet eller båda skedena.
  - b. Namn, adress, telefonnummer och organisationsnummer för ställföreträdaren.
  - c. Kontaktuppgifter till person i byggprojektet.
6. Bas-P:
  - a. Namn, adress, telefonnummer och organisationsnummer.
  - b. Kontaktuppgifter till handläggare för Bas-P.
  - c. Tidsperiod som Bas-P utsetts för.
7. Bas-U:
  - a. Namn, adress, telefonnummer och organisationsnummer.
  - b. Kontaktuppgifter till handläggare för Bas-U.
  - c. Tidsperiod som Bas-U utsetts för.
8. Projektörer (för varje projektör):

Remiss - Förslag till regler i ny struktur

- a. Namn, adress, telefonnummer och organisationsnummer.
  - b. Kontaktuppgifter till person i byggprojektet.
9. Entreprenörer (för varje entreprenör som redan är utsedd):
  - a. Namn, adress, telefonnummer och organisationsnummer.
  - b. Kontaktuppgifter till person i byggprojektet.